

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Konference Rozvoj dobrovolnictví v ČR

Projekt:

Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice
s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti
dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center

Registrační číslo:

CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003724

Metodické doporučení Ministerstva kultury pro dobrovolnictví v kultuře a umění

PhDr. Jindřiška Gregoriniová,
Mgr. Kateřina Klementová, Ph.D.

NÁRODNÍ INFORMAČNÍ
A PORADENSKÉ STŘEDISKO
PRO KULTURU

Evropský rok dobrovolnictví 2011 (ERD)

11 tematických skupin:

- Dobrovolnictví ve zdravotnictví
- Dobrovolnictví v sociálních službách
- Dobrovolnictví v kultuře
- Dobrovolnictví ve sportu
- Dobrovolnictví v práci s dětmi a mládeží
- Dobrovolnictví v ochraně životního prostředí
- Mezinárodní dobrovolnictví a rozvojová spolupráce
- Dobrovolnictví při mimořádných a krizových situacích
- Firemní dobrovolnictví
- Komunitní dobrovolnictví
- Dobrovolnictví v církvích a náboženských společnostech

- Skupina ustavena v prosinci roku 2010 na síťovacím setkání v Berouně
- **Zakládající členové:** NIPOS a Asociace NNO Plzeňského kraje, o. s.
NIPOS: „sekretariát“ pracovní skupiny
- **Další členové:** Ministerstvo kultury, Asociace muzeí a galerií ČR, Metodické centrum muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu, Moravská galerie v Brně, Institut umění - Divadelní ústav, Knihovnický institut - NK ČR, ANKST o.s., Památková komora ČR.

Cíl Dobrovolnictví v kultuře: vymezit, zviditelnit a rozvinout dobrovolnictví v kultuře

- Jak vůbec dobrovolnictví v kultuře charakterizovat (kdo je a kdo už není dobrovolníkem v kultuře)
- Pojmenovat problémy, se kterými se dobrovolníci v kultuře potýkají
- Popularizovat téma dobrovolnictví v kulturní oblasti
- Pomoci kulturním organizacím v práci s dobrovolníky

Činnost skupiny: 4 pracovní setkání - témata:

- Fundraising v kultuře aneb Kde sehnat peníze na kulturní projekt
- Dobrovolnictví v kulturních organizacích + akreditace, pojištění, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, certifikace aj.

- V rámci ERD vydána publikace **Dobrovolníci pro kulturu. Dobrovolnická činnost v kulturních institucích**. Česká kancelář programu Culture c/o Institut umění - Divadelní ústav + NIPOS (CD)

- **Cíl skupiny: vytvořit metodické doporučení pro práci s dobrovolníky v kultuře a umění**

- Odborná supervize:

JUDr. Lenka Deverová - Rada vlády pro NNO

PhDr. Jiří Tošner - Hestia, o.s.

Mgr. Lenka Černá - Dobrovolnické centrum, o.s. v Ústí nad Labem

V červnu 2012 bylo vydáno **Metodické doporučení MK pro dobrovolnictví v kultuře a umění**.

Forma: elektronická; Dokument schválen MV ČR v červenci 2012.

Dokument má formu metodického doporučení koncipovaného do dvou částí.

Část obecná se zabývá vymezením, právním postavením a posláním dobrovolnictví v oblasti kultury.

Specializovaná část, vytvořená odborníky na jednotlivé oblasti umění a kultury, obsahuje příklady, rady a návody jak postupovat při spolupráci s dobrovolníky, organizaci dobrovolnických programů a jak minimalizovat případná rizika. Zájemci zde najdou rovněž vzory smluv.

V roce 2014 jsme provedli analýzu funkčnosti Metodického doporučení s výsledkem:

- nutnost aktualizace materiálu zejména v souvislosti s novým Občanským zákoníkem a novelou zákona o dobrovolnické službě
- Po obsahové stránce je dle vyjádření všech organizací, které odpověděly, Metodické doporučení v pořádku. Činnosti, na které organizace využívají dobrovolníky, se shodují s těmi, které jsou navrhovány v kapitolách věnujících se konkrétním oborům (muzea a galerie, veřejné knihovnické a informační služby, scénická umění, kulturní dědictví, produkční činnosti).
- V roce 2015 jsme vydali aktualizované vydání metodického doporučení MK pro dobrovolnictví v kultuře a umění, které je rovněž ke stažení zde:
<http://www.nipos-mk.cz/?p=25983>

- Spolupráce s dobrovolníky od počátku fungování instituce (5 let)
- 3 oblasti spolupráce:
  - asistence při vzniku představení
  - účinkování v inscenacích (*Krev Wälsungů*, *Sněhurka*, *O slavnosti a hostech*, *Den opričníka*)
  - výpomoc ve službách divákům - pokladna, šatna, u vstupu či v hledišti
- V současnosti více než 70 aktivních dobrovolníků
- Studenti, senioři, převážně ale i pracující lidé:
  - možnost strávení večera v přátelském a (pro ně) netradičním prostředí
  - možnost vypomáhat oblíbenému divadlu a být jeho součástí
- Cenný kontakt pro zpětnou vazbu, výběr budoucích spolupracovníků
- Finance (!): v r. 2015 věnovali dobrovolníci svůj čas a práci bez nároku na honorář v celkové hodnotě: 443.650 Kč (zdroj: VZ Studio hrdinů 2015).

• „Bez pomoci dobrovolníků bychom nemohli naplňovat naše cíle a poslání, realizovat konkrétní programy, udržet vyrovnaný rozpočet.“

• <https://www.studiohrdinu.cz/dobrovolnici/>

Šárka Vaculíková

Alexandr Puškin

Kamil Valšík

HRAD HARTENBERG

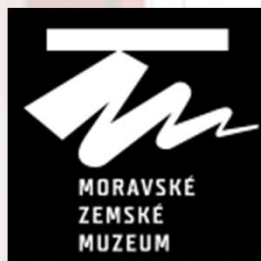
- zřícenina hradu v Karlovarském kraji
- již od roku 2000 přijíždějí do Karlovarského kraje na hrad Hartenberg studenti, dobrovolníci s chutí pomoci a poznat jiné země i přátele z odlišných kultur.
- 2010: vznik Mezinárodní dobrovolnické akademie Hartenberg
  - na popud samotných dobrovolníků
  - cíl: napomoci rozvoji dobrovolnictví v regionu a společně s Hartenberg o.s. napomoci pořádat mezinárodní projekty.
- Hrad a Akademie: úzké napojení na mezinárodní studentskou organizaci Erasmus Student Network, která zde pravidelně pořádá akce nejen pro studenty ale i setkání svých organizátorů.
- ESN + Hartenberg: angažuje dobrovolníky z ČR i zahraničí do nejrůznějších akcí, např. na Den na Hartenbergu, Hartenberské strašení atd.
- <http://www.hartenberg.cz/dobrovolnicka-akademie?r=70>

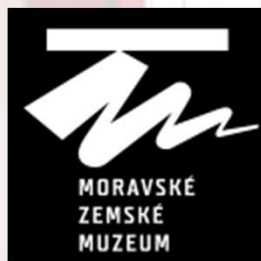
- Bývalý černouhelný důl Hlubina v centru Ostravy
- Iniciátoři: spolek Hlásím se k továrně (od 2009) + DOV
- Prostor zahrnující 5 budov na ploše 4000 m²
- Od roku 2015 zázemí pro umění, kulturu, aktivity neziskového charakteru, spolky a další iniciativy
- Ateliéry, hudební zkušebny s nahrávacím studiem, filmové centrum s kinem, učebny, univerzální sály vhodné pro divadlo, pohybové aktivity a další zázemí pro vzdělávání, tvorbu a společenský život
- 2015: vznik inspirativního týmu složeného z kulturních promotérů, profesionálů i nadšených aktivistů, kteří se na budování Provozu Hlubina dodnes podílí
- Dobrovolnictví = základní princip fungování a péče o Provoz
- Dobrovolníci: zaměstnanci = 9:1
- Vývoj aplikace s požadavky na dobrovolníky pro konkrétní příležitosti i systémem odměn za pomoc

<http://provoz.net/lide/dobrovolnici>

- jedna z prvních kulturních institucí v ČR s dlouhodobým a promyšleným dobrovolnickým programem (od r. 2011)
- dnes: široká škála zájemců v 17 muzejních odděleních
- 2015: 66 dobrovolníků, kteří odpracovali 1722 hodin dobrovolnické práce
- 2014: minianketa *Muzeum s dobrovolníky nebo bez nich?*
  - OTÁZKY:
    - 1. Využívá instituce (muzeum, galerie), ve které působíte, práci dobrovolníků?
    - 2. Zlepšila se po roce 2011 ve vaší instituci spolupráce s dobrovolníky (započala, výrazně posílila)?
    - 3. Je ve vašem muzeu/galerii nějak upravena práce s dobrovolníky (Dobrovolnický program = nabídka činností pro zapojení dobrovolníků)?

•Trendy:

- zvýšení zájmu dobrovolníků o dlouhodobější spolupráci s odbornými odděleními, zejména humanitního zaměření
- Studenti (VŠ) zájem o spolupráci jako formu studijní praxe
- Vzrostl zájem o dlouhodobější dobrovolnickou činnost na společenskovědních odděleních MZM, a to zejména u oborů archeologie, historie a etnografie
- S dobrovolníky také dlouhodobě úspěšně spolupracuje oddělení Komunikace a marketingu (jednorázové akce, např. Den MZM, Muzejní noc, Vánoční historický bazar)
- Archeologie: pestřejší spektrum zájemců z řad amatérských archeologů či „detektorářů“

<http://www.mcmp.cz/dobrovolnictvi/>

S díky vedoucímu Metodického centra muzejní pedagogiky MZM Mgr. Tomáši Drobnému.

KDO PRACUJE S DOBROVOLNÍKY?

- Židovské muzeum v Praze
<http://www.jewishmuseum.cz/zapojte-se/dobrovolnický-program/>
- Orchestr Berg
<http://www.berg.cz/andele.html>
- Festival Bollywoodského filmu
<http://www.bollywood.cz/chcete-spolupracovat/>
- Institut umění - Divadelní ústav
<http://www.idu.cz/cs/dobrovolnikem-v-idu>
- Národní divadlo Moravskoslezské
<http://www.ndm.cz/cz/stranka/151-dobrovolnici-v-ndm.html>
- Národní muzeum
<http://www.nm.cz/Volna-mista-Narodni-muzeum/Dobrovolnický-program/>
- Národní divadlo Brno
<http://www.ndbrno.cz/cinohra/dobrovolnici-v-cinohre>
- Plzeň 2015: Klub strážných andělů
- přispět svou aktivitou k rozvoji dobrovolnictví v Plzni a v Plzeňském kraji, a to především v oblasti kultury, a to i po roce 2015, pomáhat dále městu, kulturním a neziskovým organizacím s realizací kulturních akcí.
<http://www.plzen2015.cz/cs/andele>
Konference Dobrovolnictví v kultuře: <http://www.andeleplzen.cz/program/konference-dobrovolnictvi-v-kulture.html>
- ... a mnoho dalších institucí, bez dobrovolníků se neobejde většina akcí a slavností místní kultury...

Děkujeme za pozornost.

PhDr. Jindřiška Gregoriniová
gregoriniova@nipos-mk.cz

Mgr. Kateřina Klementová, Ph.D.
klementova@nipos-mk.cz

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS)
www.nipos-mk.cz